

Suvestinė redakcija nuo 2023-11-01

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [40-1820](#), i. k. 1031100NUTA00000501

Nauja redakcija nuo 2017-07-11:

Nr. [550](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-10, i. k. 2017-11845

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL BUITIES, SANITARINIŲ IR HIGIENOS PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2003 m. balandžio 24 d. Nr. 501

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 23 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a:**

Patvirtinti Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašą (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2003 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 501
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2017 m. liepos 5 d. nutarimo Nr. 550
redakcija)

BUITIES, SANITARINIŲ IR HIGIENOS PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimą naudojamuose, statomuose ir įrengiamuose įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros (toliau – įmonė) pastatuose ar patalpose.

2. Buities, sanitarinės ir higienos patalpos skirtos darbuotojų asmeninei higienai, fiziologinėms reikmėms, poilsiui. Šioms patalpoms priskiriamos poilsio, persirengimo, drabužių, avalynės, asmeninių apsaugos priemonių laikymo patalpos, sanitarinės ir asmens higienos patalpos su dušais, prausyklomis, tualetais, maitinimo patalpos.

3. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

II SKYRIUS BENDRIEJI PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

4. Buities, sanitarinės ir higienos patalpos įrengiamos vadovaujantis Aprašo nuostatomis, įvertinus:

4.1. didžiausią darbuotojų (darbo vietų) skaičių įmonės pastate, patalpoje ar, kai dirbama pamainomis, pamainoje;

4.2. darbo pobūdį:

4.2.1. technologinius procesus:

4.2.1.1. kurie gali užteršti kūną, darbo drabužius kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, ypač pasižyminčiomis jautrinančiu, kancerogeniniu, mutageniniu, reprodukcijai toksišku poveikiu;

4.2.1.2. kurie gali sudaryti šilumos, drėgmės perteklių darbo vietose;

4.2.1.3. kuriems gali prireikti ypatingų švaros ir sterilumo sąlygų (pavyzdžiui, maisto, kosmetikos, farmacijos produktų gamyba);

4.2.2. darbą lauke.

5. Įmonė gali neįrengti buities, sanitarinių ir higienos patalpų, jeigu laikantis Apraše nustatytų reikalavimų sudarytos galimybės užtikrinti darbuotojų asmeninę higieną, fiziologinius

poreikius, poilsį kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, įmonės, veikiančios visuomeninės paskirties pastate, darbuotojai gali naudotis bendrosiomis pastato buities, sanitarinėmis ir higienos patalpomis).

6. Atstumas nuo darbo vietų patalpose iki tualetų, poilsio patalpų turi būti ne didesnis kaip 75 metrai, o nuo darbo vietų lauke – ne didesnis kaip 150 metrų.

7. Buities, sanitarinių ir higienos patalpų grindys ir sienos turi būti lygios, lengvai valomos, o dušuose, prausyklose, tualetuose – ir plaunamos.

8. Buities, sanitarinėse ir higienos patalpose įrengtų šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemų našumas, jų schemas turi atitikti statybos techniniuose reglamentuose aplinkos ministro nustatytus reikalavimus. Buities, sanitarinių ir higienos patalpų oro temperatūra turi būti 18–23 °C, santykinė oro drėgmė – 35–65 procentai, oro judėjimo greitis šaltuoju metų laikotarpiu – ne didesnis kaip 0,15 m/s, o šiltuoju metų laikotarpiu – ne didesnis kaip 0,25 m/s.

9. Dirbtinis apšvietimas turi būti:

9.1. asmeninių apsaugos priemonių laikymo patalpų – ne mažesnis kaip 50 lx;

9.2. drabužių, avalynės laikymo patalpų – ne mažesnis kaip 50 lx;

9.3. persirengimo patalpų, dušų, prausyklų, tualetų – ne mažesnis kaip 100 lx;

9.4. poilsio ir maitinimo patalpų – ne mažesnis kaip 200 lx.

10. Dušų ir tualetų vėdinimo sistemos turi būti atskirtos nuo kitų pastato patalpų vėdinimo sistemų.

11. Persirengimo patalpos, dušai, prausyklos, tualetai turi būti įrengti atskirai moterims ir vyrams arba sudarytos galimybės tomis pačiomis patalpomis naudotis atskirai (skirtingu metu).

12. Iš dušų, prausyklų turi būti tiesiogiai patenkama į persirengimo patalpas (kai tokios įrengiamos).

13. Neįgaliems darbuotojams turi būti sudarytos sąlygos naudotis visomis patalpomis.

III SKYRIUS POILSIO PATALPOS

14. Jeigu darbuotojams nėra galimybių pertraukų metu tinkamai ilsėtis patalpose, kuriose dirbama, turi būti įrengiamos poilsio patalpos ar vietos. Poilsio patalpų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,9 kv. metro vienam darbuotojui. Poilsio patalpose turi būti stalų ir kėdžių su atramomis. Nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ir krūtimi maitinančioms moterims turi būti sudarytos sąlygos pailsėti atsigulus.

15. Jeigu patalpose, kuriose nuolat dirbama, nėra natūralaus apšvietimo, jis turi būti poilsio patalpose.

16. Poilsio patalpos turi būti įrengtos taip, kad nerūkantieji būtų apsaugoti nuo tabako dūmų.

17. Darbuotojams, dirbantiems lauke, kai aplinkos temperatūra žemesnė nei –10 °C, arba nešildomose patalpose, kai aplinkos temperatūra žemesnė nei +4 °C, turi būti įrengtos poilsio patalpos, kurių oro temperatūra turi būti 18–23 °C.

IV SKYRIUS

PERSIRENGIMO, DRABUŽIŲ, AVALYNĖS IR ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ LAIKYMO PATALPOS

18. Įmonėse, kuriose darbuotojai dirba vilkėdami apsauginius darbo drabužius, įrengiamos persirengimo patalpos ar vietos. Persirengimo patalpų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,35 kv. metro vienam darbuotojui. Persirengimo patalpose turi būti įrengtos sėdimos vietos.

19. Prie persirengimo patalpų ar jose įrengiamos darbo drabužių, avalynės ir asmeninių apsaugos priemonių laikymo patalpos ar vietos. Vienam darbuotojui turi būti skiriama viena rakinama drabužių spintelė. Kai dirbama su kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, nešvaros ar drėgmės sąlygomis, kasdieniniams ir darbo drabužiams turi būti įrengtos atskiros rakinamos spintelės.

20. Jeigu darbo drabužiai valomi ar jų užteršimas šalinamas po kiekvienos darbo pamainos, prie persirengimo patalpų turi būti įrengtos darbo drabužių priėmimo ir išdavimo patalpos ar vietos.

21. Kai dirbama drėgmės sąlygomis, prie persirengimo patalpų turi būti įrengtos drabužių bei avalynės džiovinimo patalpos ar vietos su džiovinimo įranga ir ventiliacija.

V SKYRIUS SANITARINĖS PATALPOS

22. Sanitarinių įrenginių skaičius priklauso nuo darbuotojų skaičiaus:

22.1. vienas unitazas skiriamas 12 moterų;

22.2. vienas unitazas ir vienas pisuaras skiriamas 18 vyrų;

22.3. viena rankų praustuvė skiriama 48 vyrams arba moterims.

23. Jeigu įmonės pastatas daugiaaukštis, tualetai turi būti įrengti kiekviename aukšte.

24. Tualete turi būti rankų praustuvė, asmens higienos priemonių (tualetinio popieriaus, muilo), vienkartinių rankšluosčių dėtuvė su vienkartiniais rankšluosčiais ar rankų džiovintuvas, atliekų surinkimo talpykla. Unitazams atskirti įrengiamos tualetų kabinos.

25. Atsižvelgiant į darbo pobūdį, įrengiama prausyklos ar dušai:

25.1. prausykloje viena rankų praustuvė skiriama:

25.1.1. 7 darbuotojams, dirbantiems su kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, galinčiomis užteršti kūną, darbo drabužius ir pasižyminčiomis jautrinančiu, kancerogeniniu, mutageniniu, reprodukcijai toksišku poveikiu;

25.1.2. 10 darbuotojų, dirbančių lauke arba kai patalpų oro temperatūra darbo vietose yra aukštesnė nei sveikatos saugos reglamentuose (higienos normose) sveikatos apsaugos ministro nustatyti reikalavimai;

25.1.3. 20 darbuotojų, dirbančių su kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, galinčiomis užteršti kūną, darbo drabužius;

25.2. vienas dušas skiriamas:

25.2.1. 3 darbuotojams, dirbantiems su kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, galinčiomis užteršti kūną, darbo drabužius ir pasižyminčiomis jautrinančiu, kancerogeniniu, mutageniniu, reprodukcijai toksišku poveikiu;

25.2.2. 5 darbuotojams, dirbantiems lauke arba kai patalpų oro temperatūra darbo vietose yra aukštesnė nei sveikatos saugos reglamentuose (higienos normose) sveikatos apsaugos ministro nustatyti reikalavimai;

25.2.3. 15 darbuotojų, dirbančių su kenksmingomis cheminėmis medžiagomis, galinčiomis užteršti kūną, darbo drabužius.

26. Dušuose turi būti tiekiamas šaltas ir karštas vanduo. Rankų praustuvėse turi būti tiekiamas šaltas vanduo, o jeigu nustatyta sveikatos apsaugos ministro patvirtintais visuomenės sveikatos saugos reglamentais (higienos normomis), – ir karštas.

VI SKYRIUS MAITINIMO PATALPOS

27. Jeigu darbuotojų maitinimo negalima organizuoti kitais būdais (pavyzdžiui, netoliese nėra viešojo maitinimo įstaigų, darbdavys neorganizuoja transporto parvežti darbuotojus namo), įmonėje turi būti įrengta darbuotojų maitinimo patalpa – valgykla, bufetas ar valgymo kambarys.

28. Valgymo kambario plotas turi būti ne mažesnis kaip 12 kv. metrų. Valgymo kambarys gali būti sujungiamas su poilsio patalpomis.

29. Valgymo kambaryje turi būti praustuvė, maisto šildymo įrenginys, šaldytuvas, stalai ir kėdės.

30. Valgymo kambaryje turi būti tiekiamas šaltas ir karštas vanduo.

Priedo pakeitimai:

Nr. [550](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-10, i. k. 2017-11845

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [550](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-10, i. k. 2017-11845

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 24 d. nutarimo Nr. 501 „Dėl buities, sanitarinių ir higienos patalpų įrengimo reikalavimų“ pakeitimo